

راهنمایی تور

و

قوانین و مقررات

تألیف:

محمد منظر نژاد

سرشناسه : منظر نژاد، محمد، ۱۳۵۹ -
عنوان قراردادی : ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور : راهنمایی تور و قوانین و مقررات / تألیف محمد منظر نژاد.
مشخصات نشر : تهران، مهکامه، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۴۱۶ ص.
شابک : 978-600-7127-72-8
وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
موضوع : راهنمایان تور-- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع : *Law and legislation-- Iran-- Tour guides (Persons)
موضوع : گردشگری -- ایران -- راهنماها
موضوع : Directories -- Iran-- Tourism
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۵/م۸/۳۳/۳۳ KM
رده‌بندی دیوبی : ۳۴۳/۵۵۰۷۸۹۱ :
شماره کتابشناسی ملی : ۴۲۵۳۲۶۳

نام کتاب: راهنمایی تور و قوانین و مقررات

مؤلف: محمد منظر نژاد

ناشر: مهکامه

ناظر چاپ: بهزاد ربیعی فراهانی

لیتوگرافی: نقش

نوبت چاپ: دوم ۱۴۰۰

تیراژ: ۴۰۰

قیمت: ۱۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۷-۷۲-۸

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب مطابق با «قانون حقوق مؤلفان و مصنفان مصوب ۱۳۴۸» برای ناشر محفوظ و منحصراً متعلق به نشر مهکامه می‌باشد. لذا هر گونه استفاده از کل یا قسمتی از این کتاب (از قبیل هر نوع چاپ، فتوکپی، اسکن، عکس‌برداری، نشر الکترونیکی، هر نوع انتشار به‌صورت اینترنتی، سی‌دی، دی‌وی‌دی، فیلم، فایل صوتی یا تصویری و غیره) بدون اجازه کتبی از نشر مهکامه ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

انتشارات مهکامه: ناشر تخصصی گردشگری و هتلداری

نشر و پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نرسیده به لبافی‌نژاد، کوچه انوری، پلاک ۸، طبقه دوم

فکس: ۶۶۹۶۱۵۰۹

تلفن: ۶۶۹۶۱۵۰۹ - ۶۶۴۹۷۰۵۰ - ۶۶۴۸۸۲۰۳

واتساپ: ۰۹۰۳۲۶۷۴۸۴۴

همراه: ۰۹۱۲۳۹۷۴۰۲۱

www.mahkame.com

en_mahkame@yahoo.com

telegram.me/mahkamepublisher

اصلاحات و الحاقات احتمالی، در سایت انتشارات مهکامه:

پست الکترونیکی:

تلگرام:

فهرست

مقدمه.....	۱۵
پیشگفتار.....	۱۹
فصل ۱: قانون و مقررات و مسایل حقوقی و جزایی.....	۲۱
اهمیت آشنایی با قانون و مقررات و مسایل حقوقی.....	۲۱
آشنایی با انواع مجازات‌ها.....	۲۳
الف) حد (ماده ۱۵ قانون مجازات‌های اسلامی).....	۲۴
ب) قصاص (ماده ۱۶ قانون مجازات‌های اسلامی).....	۲۴
ج) دیه (ماده ۱۷ قانون مجازات‌های اسلامی).....	۲۴
د) تعزیر (ماده ۱۸ قانون مجازات‌های اسلامی).....	۲۴
مجازات‌های تکمیلی و تبعی (ماده ۲۳ قانون مجازات‌های اسلامی).....	۲۵
ماده ۱۴۳ قانون مجازات‌های اسلامی.....	۲۵
ماده ۱۴۵ قانون مجازات‌های اسلامی.....	۲۶
فصل ۲: گردشگری و راهنمایان تور.....	۲۷
میهمان‌نوازی ایرانی.....	۲۷
آشنایی با نهادهای قانون‌گذاری و اجرای قوانین مربوط به میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری.....	۲۸
تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری.....	۳۱
تاریخچه گردشگری.....	۳۲
تشکیل سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری.....	۳۳
بخش آموزش.....	۳۴
مشخصات یک راهنما.....	۳۵

۳۷.....	دوره راهنمایان گردشگری.....
۳۷.....	راهنمایان طبیعت گردی.....
۳۸.....	راهنمایان فرهنگی و تاریخی.....
۴۰.....	آشنایی با راهنما راننده.....
۴۰.....	آشنایی با علایم راهنمایی و رانندگی.....
۴۰.....	آشنایی به تجهیزات لازم برای سفرهای جاده‌ای.....
۵۱.....	آشنایی با آژانس‌ها و بنگاه‌های گردشگری.....
۵۴.....	مدارک لازم برای اجرای سفر.....
۵۵.....	حکم ماموریت.....
۶۲.....	نمونه حکم ماموریت.....
۶۳.....	نامه نیروی انتظامی.....
۶۴.....	قوانین و مقررات حمل و نقل جاده‌ای.....
۷۵.....	سفرهای دانشجویی.....
۷۶.....	ماده واحدهٔ مقررات سفرهای دانشجویی.....
۷۷.....	سفرهای خارج از کشور با اتوبوس توریستی.....
۸۴.....	نمونه حکم ماموریت راننده.....
۸۷.....	فصل ۳: قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌ها.....
۸۷.....	قوانین و مقررات حمل و نقل جاده‌ای.....
۸۷.....	فصل اول - مدارک مورد نیاز رانندگان.....
۸۸.....	فصل دوم: اسناد حمل و نقل مسافربری.....
۹۰.....	فصل سوم: تجهیزات لازم جهت خودرو.....
۹۱.....	قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی - مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۸ شماره ابلاغیه ۸۶۱/۴۲ تاریخ ابلاغیه: ۱۳۹۰/۰۱/۱۷.....
۱۰۵.....	قانون تشکیل ایالات و ولایات.....
۱۰۵.....	قانون نظام صنفی کشور.....
۱۰۷.....	بخشنامه شماره ۹۵۵۵ مورخ ۱۳۷۲/۴/۳۰ وزیر کار و امور اجتماعی در مورد ثبت انجمن‌های صنفی کارگری و کارفرمایی در اداره کل کار و امور اجتماعی.....

قانون تشکیل ایالات و ولایات.....	۱۰۸
آئین‌نامه اماکن عمومی.....	۱۰۸
اصلاحات در آیین نامه اماکن عمومی.....	۱۱۳
الحاق تبصره‌ای به ماده ۲۸ آیین نامه اصلاحی اماکن عمومی.....	۱۱۴
آئین‌نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه‌بندی و نرخ‌گذاری تأسیسات گردشگری و نظارت بر فعالیت آنها مصوب ۱۳۶۸/۰۲/۱۳ با اصلاحات بعدی ۱۳۸۴/۰۵/۱۰ دفتر امور مراکز و خدمات گردشگری.....	۱۱۵
قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۰۷/۰۷.....	۱۲۳
قانون اصلاح مواد ۲ و ۷ قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۰۹.....	۱۲۵
آئین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعتی ایرانگردی و جهانگردی- مصوب ۱۳۷۰.....	۱۲۷
اصلاح آئین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی.....	۱۳۰
اصلاح ماده ۱۲ آئین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی.....	۱۳۱
قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری.....	۱۳۲
آیین نامه تأسیس و نظارت بر دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی.....	۱۳۵
آیین نامه نظارت بر تأسیس و فعالیت دفترهای خدمات مسافرتی، سیاحتی - جهانگردی و زیارتی.....	۱۴۲
ابطال ماده ۲۶ آیین‌نامه نظارت بر تأسیس و فعالیت دفاتر خدمات مسافرتی، سیاحتی، جهانگردی و زیارتی.....	۱۴۴
آیین نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه‌بندی و نرخ‌گذاری تأسیسات گردشگری.....	۱۴۵
فصل ۴: مدارک سفر.....	۱۵۵
لیست مشخصات مسافرتی.....	۱۵۵
نمونه لیست مسافرتی.....	۱۵۷
الحاقیه بیمه.....	۱۵۸
اهمیت انجام بیمه برای آژانس و گردشگر.....	۱۵۸
بیمه مسئولیت.....	۱۶۴
نمونه قرارداد آژانس گردشگری در سفرهای داخلی.....	۱۶۶
نمونه قرارداد مسافر در سفرهای داخلی.....	۱۶۹
نمونه‌ای از تفاهم نامه بیمه‌ای برای اطلاع رسانی از حدود و مقررات بیمه سفر به مسافر.....	۱۷۶
ارتباط شرکت خدمات مسافرتی و شرکت بیمه.....	۱۷۹

مقدمه

امروزه استفاده از خدمات گردشگری جزئی اصلی از سبد مصرفی خانوارها محسوب می‌شود. در طول سال خانواده‌های زیادی در قالب سفرهای خانوادگی و گروهی بصورت تور و یا بصورت انفرادی اقدام به سفر می‌کنند. هر طی سال‌های متمادی، هر ساله با رشد گردشگر به کشور روبرو هستیم و علاقمندی افراد به سفر در قالب سفرهای گروهی و تور بیشتر شده، چراکه در ضمن اقتصادی بودن سفر، می‌توانند از نقاط بیشتری بازدید کنند و نیز با افراد و خانواده‌های دیگر نیز آشنا شوند و در نتیجه سفر، ارتباط اجتماعی بین افراد تور شکل می‌گیرد.

در این میان سازمان‌ها، ارگان‌ها و بنگاه‌های مرتبط با گردشگری نقش بسیار مهمی را در هدفمند شدن سفر خواهند داشت و قابل ذکر است که با رشد سفر به مناطق مختلف بایستی اقداماتی اصولی برای پایداری و توسعه این فعالیت انجام داد. یکی از واژه‌هایی که در سال‌های اخیر به عنوان جزئی جدانشدنی از فعالیت توریسم به آن پرداخته می‌شود و از اهمیت زیادی برخوردار است، توسعه پایدار است، که دستیابی به توسعه را در گرو پایدار بودن هر فعالیتی می‌داند در نتیجه برای رسیدن به توسعه پایدار بایستی اصول، چارچوب و الگوهایی را ترتیب داد تا با رعایت آن به احیاء و ماندگاری ارزش‌های تاریخی، طبیعی و فرهنگی بیانجامد، در غیراینصورت بدون هیچگونه آموزش و استانداردی، مطمئناً رسیدن به اهداف ذکر شده میسر نخواهد بود و در کوتاه‌ترین زمان ممکن و در ابتدای فعالیت گردشگری در یک منطقه و با ایجاد ارتباطات اجتماعی و ورود گردشگران به آن با اختلال و مشکلاتی روبرو خواهد شد.

بایستی بدانیم که شاید هنجارهای موجود در یک شهر و روستا در شهر دیگری یک ناهنجاری تلقی شود و یا رفتاری در یک کشور به عنوان یک جرم محسوب گردد، چرا که قوانین و مقررات هر کشور با کشوری دیگر تفاوت‌هایی را دارد لذا بایستی تدابیری اندیشید تا ضمن مشخص کردن چارچوب‌ها و الگوهای اخلاقی برای کلیه افراد گردشگر و آشنایی کامل

سازمان‌ها و بنگاه‌های مرتبط با گردشگری نسبت به کلیه مسایل مرتبط با توریسم و تلاش برای تدوین الگوها و قوانین، گردشگران را نیز به رعایت این مهم تشویق نماییم چرا که توسعه و پایداری یک فعالیت در گرو قانونمند بودن آن می‌باشد.

اینجانب طی سالیان سال سفر و همراهی تورهای گردشگری به نقاط مختلف ایران عزیز و کشورهای همسایه و در نتیجه چالش‌ها و بحران‌هایی که در پیش رو داشتم، یکی از راه‌های رسیدن به توسعه پایدار را تعیین قانون و چارچوب‌های اخلاقی در خصوص گردشگری می‌دانم، تا این قوانین از طریق افراد مرتبط با این صنعت که مهمترین آن راهنمایان گردشگری است به اجرا درآید و از آن به عنوان یک اصل در برخوردها و الگوهای اخلاقی استفاده شود، تا دیگر در هر اتفاق یا حادثه‌ای سلیقه‌ای برخورد نشود و برخوردهای لازم با ضوابط و با آشنایی نسبی نسبت به زیر ساخت‌های قانونی انجام گیرد که در نتیجه آن کمترین مسئولیت را برای مجریان برنامه داشته و از طرفی میزان اطمینان و امنیت مسافirin و میهمانان را ارتقاء می‌دهد.

از گردشگری امروزه به عنوان یک صنعت یاد می‌شود، چرا که برای ایجاد یک محصول گردشگری کلیه بخش‌های مرتبط با آن دست به دست هم می‌دهند تا یک محصول گردشگری تولید و به عرضه متقاضیان مرآید. کلیه ارگان‌های حمل و نقل، اقامتگاه‌ها و هتل‌ها، مجموعه‌های پذیرایی، هلال احمر و پلیس راهور و انتظامی، شرکت‌های خدمات مسافرتی، ارگان‌ها و سازمان‌های گردشگری در نهایت بنگاه‌های وابسته همگی بایستی دست در دست هم دهند تا محصولی به عنوان سفر را حمایت کنند که این محصول امروزه از چنان ارزشی برخوردار است که می‌تواند تا میزان زیادی با صادرات نفت رقابت نماید که در توسعه اقتصادی و اشتغال زایی نقش موثری را خواهد داشت و این خود باعث شده که امروزه کشورهای مختلف سعی کنند تا با برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی سهم بیشتری از گردشگری بین‌المللی را در سال به خود اختصاص دهند. در این میان نقش راهنمایان گردشگری به عنوان مرکزیت و محور اصلی رسیدن به اصول توسعه پایدار بسیار مهم است و جزو نقش‌های کلیدی در صنعت گردشگری محسوب می‌گردد.

راهنمایان گردشگری هستند که در سفر، کلیه امور مربوط به گردشگر را رهبری می‌کنند و در تلاشند تا با انجام یک برنامه استاندارد و مناسب که توسط یک شرکت خدمات مسافرتی برنامه‌ریزی شده، مسافر را برای تکرار سفر به داخل ایران و معرفی و پیشنهاد مقصد ایران به دوستان و اقوامشان و در نتیجه استفاده از محصولات بنگاه‌های تولیدکننده ترقیب نمایند. لذا راهنما با توجه به نقش رهبری گروه، بایستی در کنار دانش و معلوماتی که در خصوص

سایت‌های بازدیدی و مسیرهای سفر و جاذبه‌ها به گردشگران ارایه می‌دهد آنها را نسبت به رعایت الگوها و قوانین مرتبط با گردشگری نیز آشنا کند و به نوعی مجری قوانین و چارچوب‌های اخلاقی در طول سفر باشد.

بایستی توجه داشت، تور نمونه‌ای از یک جامعه کوچک اجتماعی شهری بوده که شرکت‌کنندگان آن هر کدام از فرهنگ‌ها، سلیقه‌ها و رفتارهای متفاوتی برخوردار هستند و راهنما بایستی با حرفه و خلاقیت‌های خود بتواند این جامعه کوچک را بگونه‌ای مدیریت نماید تا ضمن اجرای قوانین و الگوهای ملی، منافع مسافری و نگاه گردشگری را نیز تامین نماید و جمعی یک دست و یکپارچه را در طول سفر هدفمند نماید.

با توجه به آنچه گفته شد بایستی انتظار داشت، راهنمای تور ضمن گذراندن دوره‌های آموزشی تخصصی برای رسیدن به مرحله راهنمایی تور، بتواند خود را برای اجرای یک سفر آماده کرده و با مطالعات روزانه و بالطبع ارتقاء سطح اطلاعات عمومی و آموزش‌های کارگاهی تخصصی توان خود را برای سفرهای تخصصی و هدفمند بالا ببرد، در نتیجه نقش راهنما در طول زمان و با تجربیات بیشتر پررنگ‌تر می‌شود و بعد از سال‌ها سابقه فعالیت در امر گردشگری با عملکرد حرفه‌ای، خود را در سفر مسئولیت‌پذیر دانسته و در برابر اجرای قوانین و اصول توسعه پایدار مسئول می‌بیند و در برخی موارد همچون یک آموزگار و پرستار در قبال میهمانان و مسافری نقش آفرینی می‌کند.

حال بهتر است در ابتدا از خود سوال کنیم که آیا محیط تور که یک فضای اجتماعی کوچک می‌باشد نیاز به قانون و چارچوب‌های اخلاقی ندارد؟ و راهنما تا چه میزان می‌تواند در رسیدن به اهداف توسعه پایدار نقش آفرین باشد؟

اینها سوالاتی هستند که هر فردی می‌تواند با تحلیل آن به ارزش‌ها و توانایی‌های راهنمای تور پی ببرد و با هدفمند کردن فعالیت‌های راهنما و شناخت ایشان در جهت هدفمند شدن سفر و به نتیجه رسیدن محصول قدم بردارد. برای مثال نقش هلال احمر در برخورد با سوانح و حوادث و امداد رسانی به راهنمایان تور می‌تواند بسیار ارزشمند باشد و ایشان با شناخت شغل راهنمای گردشگری، راهنمایان را بخشی از جامعه و همکاران خود ببینند و بتوانند ایشان را در مدیریت حوادث و سوانح یاری دهند. و یا پلیس راهور و نیروی انتظامی در برخورد با راهنما، ایشان را به عنوان نماینده خود و سرپرستی در جامعه کوچک تور که دارای مجوز از سازمان مربوطه برای سرپرستی گروه است ببینند و ایشان را در مدیریت و پیاده‌سازی ارزش‌ها و الگوهای اخلاقی یاری دهند، راهنما نقش بسیار مهمی در ایجاد امنیت اخلاقی در سفر دارد و

در صورت ضعف مدیریت راهنمای تور، اهداف یک سفر می‌تواند به سادگی از هم گسسته شده و به نتیجه نرسد.

لذا در این کتاب در نظر دارم تا با آشنایی از ارزش‌های استفاده از راهنمایان گردشگری دارای مجوز از سازمان متولی در سفرهای گروهی و شناسایی مشکلات و چالش‌های سفر، روش‌هایی را برای تسهیل مدیریت آنها در نظر بگیریم، تا در صورت مواجهه راهنما با هر یک از چالش‌های ممکن، بتواند با توجه به اصول با آن برخورد نموده و راهکار صحیحی را برای حل موضوع و مدیریت آن داشته باشد و از تبدیل شدن یک چالش به بحران جلوگیری نماید.